

'Alle stranden moeten vrij toegankelijk'

In verband met de promotie van Jeffrey Sybesma op 21 oktober tot doctor aan de University of Curaçao (UoC), voerde prof. Jan de Boer wat heet 'oppositie' bij deze promotie (verdediging van het proefschrift). Het Antilliaans Dagblad verzocht Sybesma hierop te reageren, omdat de oppositie gaat over een onderwerp waar overheid en burgers op een eiland als Curaçao vrijwel elke dag mee te maken hebben, namelijk de stelling van Sybesma: 'Alle stranden moeten vrij toegankelijk'.

Van een onzer verslaggevers

Oppositie van De Boer

„Geachte promovendus, dit is wederom een belangrijke dag voor de UoC. In 1980 vond de eerste promotie plaats aan deze universiteit, toen nog geheten 'Hogeschool'. Dat was de promotie van W.R. 'Ru' Boom, voormalig procureur-generaal bij het Hof van Justitie. Het onderwerp was: 'Drugs in de Nederlandse Antillen' en Boom bepleitte het legaliseren van marihuana. Daarna was het 30 jaar stil - ik zie af van erenpromoties - en in 2010 promoveerde allier het lid van het Hof Gerard Lewin op het civiel procesrecht in hoger beroep en cassatie.

En vandaag u als derde. Het is te hopen dat in de naaste toekomst meer promoties volgen en er niet weer een gat valt van 30 jaar. Graag wil ik opmerken naar aanleiding van Opstel 4 van uw proefschrift getiteld: 'Alle stranden moeten vrij toegankelijk'.

De stranden der zee worden in het Burgerlijk Wetboek (BW) geregeld in artikel 26 van Boek 5. Het eerste lid betreft het vermoeden van eigendom van de overheid en dit lid wordt door u uitge-

breid behandeld. Omdat het slechts om een vermoeden gaat, kan ook een particulier eigenaar zijn van een strand, maar deze particulier zal de eigendom dienen te bewijzen in het bijzonder door een inschrijving in de openbare registers.

Het gaat mij echter om het tweede lid. Dit luidt: „Bepaling van de openbaarheid van aan het Land, of 'een Eilandgebied' van vóór 10-10-10, toebehorende strand door vervreemding, bezwaring, ingebruikgeving of anderszins, behoeft een bij landsverordening (of eilandsverordening) te verlenen bijzondere toestemming."

Dit lid, dat specifiek strekt tot de door u bepleite openbaarheid der stranden, wordt door u in het geheel niet genoemd. Maar vandaag kunt u dit goedmaken.

Ik herinner me de toestandkoming van dit lid 2 nog wel. De openbaarheid der stranden werd tijdens de behandeling van de ontwerp-Boek 5 door een Statenfractie aan de orde gesteld. In de Toelichting bij de desbetreffende Nota van Wijziging wordt opgemerkt dat indien de wet zou bepalen dat alle stranden openbaar

Jeffrey Sybesma tijdens de verdediging van zijn proefschrift op de UoC. FOTO JEU OLIMPIO

zijn, dus ook stranden die op dat moment in particuliere handen zijn, zulks een aantasting van de eigendom zou zijn. En zoals we weten, wordt de eigendom beschermd via het Europees Verdrag tot bescherming van de mens.

Mijn vraag aan u is of een kustkelaars, notarissen - de bepaling zijn vergeten?

De vraag komt vervolgens op: zijn er de laatste tien jaar door de overheid kuststroken die als 'strand' moeten worden aangemerkt in eparchat aan particulieren uitgegeven, bijvoorbeeld aan een hotel, zonder toestemming bij landsverordening (of eilandsverordening)?

Hierop doordenkend rijst de vraag: wat zijn stranden? Sommige dichters gebruiken het begrip als synoniem voor kustlijn, maar wat betreft het prozaïsche artikel 26 van Boek 5 van het BW moet eerder gekeken worden op het gewone spraakgebruik. Dit blijkt uit de parlementaire geschiedenis. Een klif die oprijst uit de zee levert geen strand op.

In uw proefschrift geeft u interessante beschouwingen over het begrip strand. Dit moet hier te lande anders worden uitgelegd dan in Nederland. U onder-

scheidt stranden van koraalstrand (natuurlijk of kunstmatig), van koraalstranden ('rubble beaches') of 'playa di krakustentien' en van donkere kiezelstranden of vulkanaachtig zand ('santu pretu').

U citeert ook uit een vonnis van het Hof van Justitie van 35 jaar geleden in de zaak Sint Maarten versus Peterson, waarin een omschrijving van strand wordt gegeven.

Mijn vraag aan u is of een kustkelaars, notarissen - de bepaling zijn vergeten?

De volgende vraag is: stel dat de overheid in de laatste tien jaar zonder toestemming bij verordening een kuststrook die als 'strand' geldt, in eparchat heeft uitgegeven, bijvoorbeeld aan een hotel dat een hek heeft geplaatst. Wat is dan daarvan de consequentie?

Artikel 57 van Boek 3 van het BW biedt de mogelijkheid die een 'onmiddellijk belanghebbende' aan de eparchat een termijn stelt om de wettelijk vereiste toestemming alsnog te verkrijgen, waarbij geldt dat als de eerdere

toestemming vervolgens niet binnen die termijn wordt verkregen - is te vinden in het vonnis van het Hof van Justitie in de zaak Sint Maarten versus Peterson. Daarin geeft de rechter een definitie van wat onder een strand moet worden verstaan.

Een strand is 'de onbebouwde en (grotendeels) onbegroeide strook grond, gelegen tussen de normaal-laagwaterlijn enerzijds en het begin van de min of meer ononderbroken natuurlijke begroeiing, dan wel anderzijds de voet van de aanwezige zeezuivering, schoeiing of wallen, dan wel het begin van de van oudsher aanwezige bebouwing'.

Uitgaande van deze definitie is het 'strand' van Marichi heel smal omdat de 'aanwezige zeezuivering, schoeiing of wallen, dan wel het begin van de van oudsher aanwezige bebouwing' al snel vanaf zee aanwezig is. Wat betreft de strook tussen Punda en het Seaquarium geldt voor de kuststrook vanaf Pietermaai tot aan Marie Pompoen ongeveer hetzelfde als bij Marichi. Voor de kuststrook vanaf Marie Pompoen tot aan Breezes is de kuststrook veel breder omdat daar de 'min of meer ononderbroken natuurlijke

De kuststrook waar Palapa Curaçao Beach Resort gebouwd wordt voldoet volledig aan de criteria voor een openbaar strand. „Heeft dit resort toestemming verkregen door middel van een eilandsverordening of landsverordening om de openbaarheid af te schermeren?“, zo stelt Sybesma de vraag. FOTO ARCHIEF MARTHA VAN BERGEN

begroeiing, dan wel de voet van de aanwezige zeezuivering, schoeiing of wallen, dan wel het begin van de van oudsher aanwezige bebouwing' anderzijds 'veel meer landinwaarts is gelegen. Ik wijs hierbij op de gepresenteerde plannen ter waarde van 1,3 miljard die een ontwikkelbaar investeren in een strandboulevard en tientallen eilandjes voor de kust van Pietermaai (Antilliaans Dagblad van zaterdag 29 oktober 2011). Het lijkt me in dit geval evident dat deze ontwikkelaar niet alleen de medewerking nodig heeft van de regering, maar dat daartoe tevens de expliciete toestemming voor moet worden gegeven bij landsverordening door de Staten (ingevolge het tweede lid van artikel 26 Boek 5 BW Curaçao).

De strook vanaf Breezes tot en met het Seaquarium, wat vooral een kunstmatig aangelegd strand betreft (denk aan Mambo Beach), kan ook onder de werking van het tweede lid vallen, indien deze stranden tot stand zijn gebracht na 1 januari 2001 omdat op dat moment het tweede lid van artikel 26 in werking is getreden. Daarvoor bestond deze bepaling niet. Bekend is dat in dit gebied

contingut ontwikkelingen plaatsvinden op een kuststrook die naar alle waarschijnlijkheid aan de criteria voldoen van openbaar strand. Als dat zo is dan moeten deze ontwikkelingen allemaal gedeeld zijn door eilandsverordening(en) (voor 10-10-10) dan wel landsverordening(en).

Tussen Otrobanda en Piscadera kan volgens de definitie van stranden der zee ook een kuststrook als zodanig worden aangewezen. Controversieel zie ik op dit moment mogelijk de kuststrook waar het Marriott en Hilton gebouwd zijn, maar dan alleen indien zij na 2001 zeggenschap hierover hebben gekregen.

En Caracasbaai? Op weg naar het Schiereiland Caracasbaai kennen we het openbare strand waar alleen het kleine restaurantje aan het begin van het schiereiland misschien niet conform de wet een vergunning heeft gekregen. De grote vraag blijft wel het Palapa Curaçao Beach Resort. De kuststrook waar deze ontwikkelingen plaatsvond en nog steeds vindt, voldoet volledig aan de criteria voor een openbaar strand. Heeft dit resort toestemming verkregen door middel van een eilandsverordening dan wel na 10-

Bij Pietermaai worden vaak delen van de kust gedempt. Ook hier moet bij wet bijzondere toestemming worden verleend. FOTO ARCHIEF ANTILLIAANS DAGBLAD

10-10 door middel van een landsverordening om de openbaarheid af te schermeren?

Voor wat betreft het antwoord op de tweede vraag van prof. De Boer, met betrekking tot de consequenties als blijkt dat de regering in de laatste tien jaar zonder toestemming door middel van verordening, een stuk kuststrook dat als 'strand' kan worden aangemerkt bijvoorbeeld in eparchat heeft uitgegeven, geeft prof. De Boer zelf het antwoord. Artikel 40 tweede lid van Boek 3 BW Curaçao stelt namelijk dat een rechtshandeling in strijd met een dwingend wetsbepaling, zoals voornoemd tweede lid, nietig is. Ik wijs in dit kader verder naar hetgeen prof. De Boer hier nog meer over heeft gezegd. Maar, zoals prof. De Boer ook stelt, kan deze illegale situatie worden rechtgetrokken indien naderhand de toestemming alsnog in een door bepalende(n) aan te geven periode wordt rechtgetrokken.

Ten slotte de derde vraag wie onmiddellijk belanghebbende is en daaronder ook bijvoorbeeld Amigu di Tera van de regering en van de Staten te krijgen, dan wel dat de rechtshandeling tot eparchatuitgifte zonder gevolg zal zijn."

langhebbende is zal per concreet geval moeten worden bepaald aan de hand van alle relevante omstandigheden. De rechter heeft daar het laatste woord in. Of Amigu di Tera, als stichting, kan opkomen als belanghebbende is geregeld in artikel 1054 van Boek 3 BW Curaçao. Dat artikel stelt dat een stichting of vereniging een rechtsvordering kan instellen die strekt tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, voor zover zij deze belangen ingevolge haar statuten behartigt. Het lijkt waarschijnlijk dat de statutaire belangen van Amigu di Tera gelijksoortig zijn aan de belangen van het publiek om de stranden der zee die eigendom zijn van het Land Curaçao zoveel mogelijk openbaar te houden. Als derhalve de regering de openbaarheid van stranden beperkt door uitgifte in eparchat aan ontwikkelaars zonder daarbij de toestemming bij landsverordening verkregen te hebben, kan Amigu di Tera van de regering een daartoe alsnog binnen een door Amigu di Tera te stellen termijn die toestemming van de Staten te krijgen, dan wel dat de rechtshandeling tot eparchatuitgifte zonder gevolg zal zijn."

De regering heeft de openbaarheid van stranden beperkt door uitgifte in eparchat aan ontwikkelaars zonder daarbij de toestemming bij landsverordening verkregen te hebben, kan Amigu di Tera van de regering een daartoe alsnog binnen een door Amigu di Tera te stellen termijn die toestemming van de Staten te krijgen, dan wel dat de rechtshandeling tot eparchatuitgifte zonder gevolg zal zijn."

Bij de plechtige verdediging van het proefschrift waren ook aanwezig oud-gouverneur Jaime Saleh (vóór) en professor Jan de Boer (tweede van rechts), die Sybesma enkele kritische vragen stelde over de vrije stranden. FOTO JEU OLIMPIO